

Bilag til HB-mødet 16/6 2024 punkt 8.

Notat om matchpoints eller brætpoints

Der er nu forløbet de to sæsoners forsøgsperiode, hvor stillingen i Skakligaen er blevet afgjort med primært matchpoints og kun subsidiært brætpoints.

I 2022 argumenterede jeg meget imod at forsøge med primært matchpoints, men et snævert flertal i HB ønskede at prøve det af.

Jeg er fortsat modstander af primært at bruge matchpoints som afgørende. De forløbne 2 år har snarest talt imod det, jf. navnlig punkt 8 i det følgende. Jeg er klar over, at man i de fleste lande og ved internationale holdmesterskaber bruger dette, men ser ikke, at dette skulle være et afgørende argument. Alt andet taler imod det:

1) Skak er attraktivt, og holdskak er meget attraktivt. Men en holdkamp består fortsat af et antal, f.eks. 8, individuelle partier. Det er forbudt at rådgive medspillerne under kampen. Man kan følge holdkammeraternes partier mere eller mindre intensivt, men rådgivning er forbudt, bortset fra at holdlederen må spørges om remistilbud, men kun ud fra stillingen i kampen, ikke på grundlag af stillingen på brættet. Holdelementet kan bestå i fælles forberedelser inden kampen og fælles efterbearbejdning mv, samt i øvrigt holdånd, men det drejer sig fortsat alene om 8 individuelle partier.

2) Det er ikke rimeligt, hvis udviklingen i et parti skal præges af, om holdet kan sikre sig lige netop de maksimale 2 matchpoints. Dette er et forstyrrende element, der giver mindre skak og mere taktiktænkning. Naturligvis kan der i tilspidsede situationer, især i sidste runde, blive tale om sådanne taktiske overvejelser for at sikre en oprykning eller undgå en nedrykning, men dette beror ikke på, om man bruger matchpoints eller brætpoints som primært kriterium.

3) Matchpoints frem for brætpoints kan give helt misvisende resultater, f.eks. følgende: Hold A vinder i 8 runder 8-0 over de øvrige hold, undtagen mod hold B en dag, hvor hold A var ramt af afbud fra et par af sine topspillere på grund af sygdom og tabte kampen med 3½-4½. Hold B vandt faktisk også alle sine øvrige kampe 4½-3½ og vandt herved rækken med 18 matchpoints mod hold A på andenpladsen med 16 matchpoints, selv om det i brætpoints stod 67½ til hold A mod 40½ til hold B, altså 27 points forspring. Man kan spørge, hvilket hold, A eller B, har spillet bedst skak i turneringen som helhed?? For det bør vel være det afgørende. Hold A har

måske vundet 64 partier, spillet 7 remis og tabt 1, mens hold B har vundet 9 partier og spillet 63 remis. Eksemplet er ekstremt, men tendensen er indlysende.

4) Det er helt urimeligt, hvis $3\frac{1}{2}$ hårdt tilkæmpede points i en kamp kun viser sig at have værdi, hvis man lander på ligestilling i matchpoints. Og det er helt urimeligt, hvis en sejr på 8-0 kun er mere værdifuld end en sejr på $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$, hvis man lander på ligestilling i matchpoints med et andet hold.

5) Principielt bør alle partier i en kamp have samme værdi, men det vil de i mange tilfælde ikke have, hvis matchpoints er det primære. Er et hold kommet foran $4\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, er de sidste 3 partier kun af sekundær betydning, vel at mærke for alle kampens sidste 6 spillere.

6) Ratingen i holdturneringen vil være særligt vanskelig at forene med de øgede holdtaktiske manøvrer som nævnt foran under 1). Principielt burde der måske slet ikke rates i holdkampe. Den individuelle rating fik i sin tid Bent Larsen til at fravælge at spille på landsholdet. Ratingen af holdskak er dog kommet for at blive, men er særligt svær at begrunde over for en øget betydning af matchpointene.

7) I Skakligaen 2021/22, hvor man endnu spillede med brætpoints som det primære, endte det med følgende stilling blandt de syv nederste hold:

4)SK 1968	$37\frac{1}{2}$ bp	7 mp
5)Brønshøj 1	$36\frac{1}{2}$	10
6)Aarhus/Skolerne 1	$33\frac{1}{2}$	9
7)Nordkalotten	32	5
8)Øbro 1	$27\frac{1}{2}$	5
9)Jetsmark	27	8
10)Fredericia	$24\frac{1}{2}$	2

Havde man her spillet med matchpoints som det primære, var Øbro rykket ned, og Jetsmark var blevet nr. 6 og således placeret foran både SK 1968, Nordkalotten og Øbro 1!

8) Af nogle fremhæves "spændingsmomentet" som en særlig grund til at bruge matchpoints. F.eks. skrev 8. hovedkreds' formand således til HB den 14. februar 2024:

Endelig vil jeg nævne, at vi fortsat konsekvent spiller med matchpoint i hovedkredsens holdturnering. Det giver nogenlunde samme slutstillinger, men mere spænding undervejs, fordi man ikke kan "storsejre" sig til oprykning.

Venlig hilsen

Jakob Werner
Formand, 8. hovedkreds

Jeg svarede Jakob ved at spørge ham, om det er mere rimeligt, at man kan "småsejre" sig til at vinde en række, end at "storsejre" sig hertil – for det er jo netop muligheden ved primært at bruge matchpoints. (Jakob har ikke svaret.)

I den netop afsluttede Skakliga i sæsonen 2023/24 var al spænding netop forsvundet, da Skanderborg havde "småsejret" med $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$ over Hillerød (fra Jakobs hovedkreds!) i 5. runde den 27. januar og hermed havde 3 matchpoints forspring før de sidste fire runder. Havde man spillet med brætpoint som det primært afgørende, havde spændingen været bevaret til afslutningen af sidste runde den 7. april, hvor Skanderborg sluttede med 49 brætpoints mod Hillerøds $48\frac{1}{2}$.

Konklusion: Jeg skal kraftigt opfordre til, at HB lader det blive ved de forløbne 2 år som testperiode med matchpoints i Skakligaen og vender tilbage til det velkendte og mest retfærdige system, nemlig at tælle udfaldet af skakpartierne.

5. juni 2024

Morten Fabrin, 9. hovedkreds,